

Extras - Raport

privind participarea Autorității Electorale Permanente la cel de al treilea webinar *Pandemics and Resilience Planning and Electoral Assurance for EMBs*, organizat de A-WEB (Asociația Mondială a Organismelor Electorale) și ICPS (Centrul Internațional pentru Studii Parlamentare), în data de 23 septembrie 2020

Pe fondul pandemiei COVID-19, anumite țări afectate au decis amânarea alegerilor, altele au introdus măsuri speciale pentru desfășurarea scrutinelor. Fiecare dintre aceste decizii reprezintă riscuri, dar și oportunități pe termen scurt și pe termen lung. De aceea, A-WEB (Organizația Mondială a Organismelor Electorale) și ICPS (Centrul Internațional pentru Studii Parlamentare) au decis organizarea celui de al treilea webinar *Pandemics and Resilience Planning and Electoral Assurance for EMBs*.

Sesiunea online a reunit specialiști și practicieni în domeniul electoral și a avut ca scop facilitarea dialogului și a schimbului de bune practici referitoare la organizarea și desfășurarea proceselor electorale în timpul pandemiei de COVID-19.

Printre beneficiile webinarului se numără următoarele:

1. Accesul la portalul electoral al ICPS, unde se reunesc principalii actori și practicieni din mediul electoral din întreaga lume, oferind o platformă pentru dialog, colaborare și rețea.
2. Accesul la comentarii periodice, briefing-uri și cărți albe, deoarece experții ICPS în politici și colaboratorii invitați oferă informații și detalii cruciale cu privire la ultimele evoluții și inovații din domeniul electoral.
3. Invitații de colaborare cu colegi practicanți din domeniu, la viitoarele proiecte de cercetare.
4. Înscrierea automată la viitoarele seminarii web oferă o platformă de dialog despre impactul Covid-19 și modul de gestionare a alegerilor în timpul unei pandemii.

Moderatorul webinar-ului a fost domnul **Jack Vanderpump**, din partea ICPS, iar prezentările din agendă au fost în număr de patru.

Rezumatul discuțiilor

Primul vorbitor al sesiunii a fost doamna **Dr. Fernanda Buril**, ofițer principal de cercetare, din partea Centrului de Cercetare Aplicată și Învățare al Fundației Internaționale pentru Sisteme Electorale (IFES).

Doamna Buril a vorbit mai întâi despre dependența țărilor de instituțiile responsabile proprii, care emit orientări cu privire la atitudinea față de COVID-19, despre nevoia de a schimba

procedurile, de a comunica cu părțile interesate, dar și despre întârzieri în luarea deciziilor și implementarea lor.

În legătură cu modelele de implementare ale mai multor țări, vorbitoarea a punctat câteva realități, și anume voința politică redusă sau abilitățile de gestionare a crizei, confuzia cu privire la sarcini și responsabilități ale părților implicate, precum și lipsa încrederii populației în instituțiile responsabile.

De asemenea, în ceea ce privește transparența decizională, doamna Buril a spus că dezbaterile privind măsurile COVID-19 nu sunt bine înregistrate, iar deciziile nu sunt bine comunicate și diseminate publicului (creând spațiu posibil pentru dezinformare). Se ajunge chiar la lipsa încrederii publicului în organismele de management electoral, tocmai din lipsa unui plan strategic de comunicare și a unei reacții rapide din partea mass-mediei pentru a face din organismele de management electoral sursa principală de informații (descurajând dezinformarea COVID-19).

Dificultățile de coordonare cu ministerele, cu alte autorități publice în ceea ce privește evaluarea riscurilor, achiziționarea de materiale, conținutul educațional al alegătorilor au fost evidențiate de-a lungul crizei COVID -19.

Expertul IFES a evidențiat o serie de recomandări care ar putea îmbunătăți situația creată de această pandemie, în mai multe state. Acestea ar putea fi:

- Dezvoltarea planurilor strategice de comunicare pentru eficientizarea mesajelor;
- Elaborarea unor mecanisme permanente pentru comunicarea interdepartamentală;
- Elaborarea unor mecanisme permanente pentru consultarea părților interesate;
- Coordonarea interinstituțională și interdepartamentală;
- Grupuri de lucru interinstituționale cu sarcini și responsabilități clar atribuite, organizarea unui calendar al acțiunilor planificate;
- Organizarea internă și sfera de lucru departamentală, mecanisme permanente de coordonare (de exemplu, întâlniri regulate);
- Capacitatea profesională a personalului, plan de pregătire și carieră, păstrarea personalului
- Bugete realiste și cuprinzătoare, nivelul de autonomie pentru efectuarea cheltuielilor, plan adecvat de gestionare a timpului;
- Planificare anticipată, crearea unor așa-zise *rezerve de timp*;
- Elaborarea și urmarea unui plan operațional electoral (pe termen scurt - 3-5 ani);

Al doilea vorbitor a fost directorul adjunct responsabil cu alegerile, din cadrul Comisiei Electorale Independente a Africii de Sud, domnul **Masego Sheburi**. Titlul prezentării lui a fost *Realitatea pandemică și planificarea rezilienței pentru organismele de management electoral*.

În debutul prezentării sale, vorbitorul a precizat contextul politic al țării sale, faptul că sunt două sisteme electorale: unul pentru adunările provinciale și Adunarea Națională (sistemul proporțional închis al listei partidelor), iar celălalt, pentru consiliile municipale (sistem proporțional mixt).

Consecința acestui fapt este aceea că alegerile au fost organizate la date diferite, cu alegeri generale la fiecare 2 ani și jumătate. COVID – 19 a înrăutățit un mediu economic deja slab, constituția nu prevedea o prelungire a termenului prevăzut pentru alegeri. Astfel, amânarea alegerilor ar fi avut riscul instaurării percepției unei prelungiri cu caracter nedemocratic a mandatului titularilor.

Dispozițiile constituționale garantează alegeri regulate și un sistem multipartid de guvernare democratică. Declarația de drepturi constituționale garantează dreptul fiecărui cetățean la alegeri regulate libere și corecte pentru orice adunare legislativă.

În martie 2020, guvernul a declarat starea de urgență și a impus un blocaj instituțional la nivel național.

La rândul său, Comisia Electorală a solicitat Curții Supreme o aprobare pentru amânarea datelor la care urmau să se desfășoare alegerile parțiale. Motivația principală a fost că, în absența măsurilor de protecție a sănătății publice cu ocazia procesului electoral, exista un risc real pentru alegători, candidați, observatori și personalul electoral să contacteze virusul.

Impunerea de către guvern a unor reglementări stricte, care a restricționat circulația persoanelor și organizarea adunărilor electorale au avut un efect negativ asupra capacității candidaților de a colabora cu alegătorii și, la rândul său, a limitat informațiile diseminate în rândul alegătorilor, astfel încât să le permită acestora să participe la alegeri informați, în cunoștință de cauză. Cererea de amânare adresată Curții Supreme a urmat consultărilor cu părțile implicate, guvernul, partidele politice și comunicarea către publicul larg cu privire la justificarea amânării.

Cererea în instanță recunoaște că această criză de sănătate publică a afectat toate fazele ciclului electoral și nu doar ziua votării.

Au fost preluate recomandările IFES și International IDEA privind desfășurarea alegerilor în timpul pandemiei.

Comisia Electorală a adoptat măsuri pentru a asigura reluarea alegerilor în consultare cu partidele politice, autoritățile sanitare și ministrul responsabil cu reglementările privind starea de pandemie.

Procedurile au avut ca obiectiv protejarea sănătății publice (instituționalizarea măsurilor cu privire la înregistrarea alegătorilor, ziua votării și zilele speciale de votare pentru a limita transmiterea virusului).

Printre măsurile de atenuare a răspândirii virusului propuse de vorbitor s-au numărat:

- utilizarea instrumentelor electronice și digitale;
- măsuri de distanțare socială în secțiile de votare;
- sesiuni de feedback online și revizuire cu părțile interesate cheie;
- întâlniri de planificare și pregătire online pentru funcționarii electorali sau alte persoane;
- oportunități de a interacționa cu alegătorii (în special cu tinerii) folosind social media;
- înregistrarea online a alegătorilor.

De asemenea, printre implicațiile pandemiei asupra ciclului electoral, vorbitorul a enumerat:

- provocările potențiale ale rezultatelor să fie influențate de pandemia COVID;
- întârzieri în numărarea și verificarea rezultatelor datorate COVID;
- participarea la observarea alegerilor de către experți este afectată de temerile privind infectarea acestora cu COVID;
- campania electorală a partidelor, candidații au fost afectați de reglementările care interzic adunările;
- impedimente legale pentru organizarea alegerilor din cauza reglementărilor privind starea de urgență datorată COVID;
- planificarea și pregătirile amânate de incertitudine;
- pregătirea și educația clasică (față în față) au fost amânate;
- activitățile de înregistrare a alegătorilor au fost oprite.

Al treilea vorbitor a fost doamna **Bridgett King**, cu prezentarea *Participarea în timpul pandemiei, evaluarea și planificarea unei reacții administrative*.

Vorbitorul a subliniat faptul că, pentru alegerile din noiembrie, majoritatea americanilor intenționează să voteze anticipat (19%) sau pe electronic (33%) și 33% la secția de votare. Pentru această ultimă variantă s-a luat în discuție adoptarea unor măsuri tehnice sau de distanțare socială, precum deschiderea geamurilor și a ușilor în secțiile de votare, limitarea numărului de persoane din secția de votare, șirurile de persoane să fie de preferabil în afara clădirii, poziționarea evantaielor aparatelor de aer condiționat pentru a eficientiza evacuarea aerului din secția de votare.

Al patrulea vorbitor, **Simon Verdon**, președinte al Organizației *Democrația contreează* (fondată în 2009, devenită cel mai important furnizor de software și servicii electorale, inclusiv pregătirea schemelor de votare, planificare, nominalizări candidați, tipărire și expediere documente, producție de articole de papetărie electorală, vot prin poștă, evaluare a riscurilor, numărare și declarare a rezultatelor) a avut o prezentare cu același titlu ca al webinarului.

În prima parte a prezentării Simon Verdon a vorbit despre tehnologiile disponibile în materie electorală: portaluri referitoare la cetățeni, candidați, registre electorale și secții de votare centralizate, votare electronică, cursuri online pentru membrii secțiilor de votare. Toate acestea sporesc siguranța și reduc riscurile. Portalurile trebuie să fie active 24/24, iar cetățenii să aibă acces direct și să fie informați în timp real. El a subliniat, de asemenea, reducerea contactului fizic în toate procesele, creșterea eficienței, accesul direct, la orice oră, pentru cetățeni, personal și candidați, accesul la înregistrarea online, canale de comunicare mai rapide, informarea cetățenilor în timp real, afișarea tuturor sfaturilor și recomandărilor importante privind protejarea sănătății și siguranța acestora. Tipurile de card *e-Poll*, care reduc nevoia de hârtie reprezintă un posibil instrument cu caracter de tehnologie electorală de analizat pe viitor.

În ceea ce privește social media, Verdon a vorbit despre:

- importanța distribuirii informațiilor legate de vot pe site-urile organismelor de management electoral;
- promovarea metodei alternative de vot (electronic, prin poștă, după caz) pentru a încuraja participarea cetățenilor;

- crearea unei pagini cu măsuri de prevenție și siguranță împotriva COVID-19 pe site-ul instituțiilor implicate în alegeri;
- includerea link-ului cu informații despre măsurile anti-COVID în toate comunicările organismelor implicate;
- trimiterea de mesaje prin intermediul rețelelor sociale (prin Facebook, Twitter, Instagram) sau emiterea de informări pentru redactarea unor știri locale pentru a încuraja siguranța votului;
- trimiterea de mesaje și în alte limbi, dacă este fezabil, urmând mesajele de orientare ale guvernelor pentru maximă familiaritate cu toate categoriile de alegători.

În ceea ce privește administrarea secțiilor de votare, expertul a pus accent pe o mai bună monitorizare a desfășurării procesului de vot în ziua alegerilor, prin minimizarea cozilor în contextul distanțării sociale, pe derularea mai rapidă a procesului de votare de către alegători pentru a reduce timpul de staționare în spații închise, pe facilitarea comunicării bidirecționale în timp real între secțiile de votare și echipele electorale, pe evaluarea și monitorizarea sănătății participanților și personalului implicat în procesul electoral.

Expertul a evidențiat utilitatea votului anticipat, astfel că utilizarea registrului electronic integrat este de mare ajutor. Se menține astfel integritatea electorală, ajută la creșterea accesibilității alegerilor, permite decizii active de planificare cu privire la alegeri.

Votul electronic reduce numărul votanților fizici, implică o interacțiune minimă a alegătorilor între ei, îmbunătățește accesibilitatea pentru alegătorii cu dizabilități.

Cât privește instruirea online se elimină riscurile și problemele logistice asociate cu grupuri mari care au nevoie de instruire, conținutul poate fi personalizat rapid în eventualitatea oricărei situații apărute și poate include module specializate privind sănătatea și siguranța cursanților, iar învățarea este verificată prin teste online.

Recomandări

Se impune creșterea nivelului de comunicare pentru a putea menține și consolida încrederea și credibilitatea instituțiilor;

Este necesară dezvoltarea planurilor strategice de comunicare pentru eficientizarea mesajelor;

Se impune elaborarea unor mecanisme permanente pentru comunicarea interdepartamentală;

Este necesară coordonarea interinstituțională și interdepartamentală;

Se recomandă elaborarea și urmarea unui plan operațional electoral (pe termen scurt - 3-5 ani);

Sunt recomandate instrumente de vot electronice și digitale, precum și măsuri de distanțare socială în secțiile de votare;

Se recomandă sesiuni de feedback online și revizuire cu părțile interesate cheie, întâlniri de planificare și pregătire online;

Concluzii

Democrația nu poate fi o victimă colaterală a pandemiei de COVID 19;

Trebuie să se asigure un echilibru între protecția democrației și protecția împotriva virusului COVID 19;

Provocările constau în identificarea tuturor soluțiilor posibile pentru a organiza în condiții de siguranță alegerile.